

Postadres Provinciehuis
Postbus 90602
2509 LP Den Haag
T 070 - 441 66 11
www.zuid-holland.nl

Datum
29 september 2022

Ons kenmerk
PZH-2022-808995937
DOS-2019-0004305

Bijlagen
2

Aan Provinciale Staten

Onderwerp

Intentieverklaring Groene Cirkel Tuin van Holland

Geachte Statenleden

Op 29 september 2022 hebben 17 partners de samenwerking in de Tuin van Holland bekrachtigd door het tekenen van een intentieverklaring. Gedeputeerde Meindert Stolk heeft namens de provincie Zuid-Holland ondertekend. Middels deze brief informeren wij u hierover en geven wij kort inzicht in het vervolg van de Tuin van Holland.

Groene Cirkels in het kort

Groene Cirkels bevindt zich in een context van grote opgaven met hoge urgentie. In de afgelopen decennia hebben we ons bewogen in een wereld die streeft naar steeds meer individualiteit en onafhankelijkheid. Onderlinge afhankelijkheid definieerden we wegens een gebrek aan controle als risicofactor. De maatschappelijke opgaven van vandaag laten ons zien hoe essentieel het is om onze onderlinge afhankelijkheid juist te belichten en waarderen. Klimaatverandering, voedselvraagstukken, biodiversiteitsverlies en recentelijk de coronacrisis tonen ons hoe sterk we van elkaar afhankelijk zijn.

Groene Cirkels organiseert zich in krachtige netwerken rondom deze punten van afhankelijkheid, dit zijn namelijk de plekken waarin de verschillende betrokken partijen een gemeenschappelijk belang vinden. In deze netwerken staat vaak een krachtige katalysator, in vorm van een multinational, centraal. Enkele opgaven kenmerken zich echter juist door het ontbreken van één krachtige katalysator. Hier kenmerkt de Groene Cirkel methodiek zich in het verenigen van krachtige en energieke partijen rondom een droom om zo gezamenlijk een katalysator te worden.

De rol van de Groene Cirkel Tuin van Holland is een voorbeeld van deze werkwijze.

Voorgeschiedenis

In 2020 werd de provinciale voedselverkenning opgeleverd en vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Deze constateerde dat een verbreding van aanbod-gericht beleid naar het gehele voedselsysteem provinciale beleidsdoelstellingen versneld dichterbij kan brengen. Concreet betekende dit op korte termijn een verbreding naar vraaggericht beleid. Deze constatering werd onderschreven door de PS commissie KNM op 2 juni 2021 in navolging op het Voedselsymposium van 28 mei.

Ter invulling hiervan werd het concept Tuin van Holland ontwikkeld: een coalitie van grote afnemers die op basis van een gemeenschappelijke droom en gedeelde waarde systematisch de vraag naar gezond, duurzaam regionaal voedsel vergroten. Er is de opdracht verstrekt om in 2021 de potentie van een dergelijke Groene Cirkel te verkennen met een officiële start in 2022 wanneer het concept kansrijk blijkt.

Aan het einde van deze eerste fase heeft de Tuin van Holland veel potentie ontwikkeld om de doelen van onder andere vitale landbouw en gezond en veilig te versterken. Daarom is besloten de samenwerking te bekrachtigen met een intentieverklaring die ondertekend wordt op 29 september 2022. Een gevarieerde groep partners met achtergronden in gezondheid, productie, logistiek, gastronomie en inkoop ondertekenen de intentie om via de droom van de Tuin van Holland bij te dragen aan een duurzaam voedselsysteem in Zuid-Holland.

De Droom van de Tuin van Holland

De partners dromen van een gezonde topkeuken voor iedereen.

“Dankzij de innovatieve menu’s van kok en wetenschapper heeft Nederland de gezondste horeca van Europa. De Dutch Cuisine is een gerenommeerde gastronomische stroming. Als eerste land van Europa daalt het aantal mensen met leefstijlziekten en neemt de publieke gezondheid toe. Dat is niet de enige trend die omdraait.

Door het succes van het menu stijgt de afname van hoogwaardige lokale producten. Door de extra inkomsten kreeg de duurzame land- en tuinbouw een boost. De biodiversiteit neemt weer toe en het groen is op weg naar herstel. De volgende generatie kinderen groeit daarom weer op met vlinders en bijen in de tuin. Boeren floreren in toekomstbestendige bedrijven op gezonde grond. De gevarieerde gewassen geven kleur aan het landschap. Diversiteit is overal aanwezig.”

De partners van de Tuin van Holland hebben twee hoofdambities:

- Het systematisch openbreken van de vraag naar regionale duurzame producten als impuls voor de transitie naar vitale landbouw.
- Bijdragen aan het ontwikkelen een gezonde voedselcultuur in Zuid-Holland.

De samenwerking is tot stand gekomen uit een aantal constatering:

- Er onvoldoende massa wordt bereikt wat betreft vraag naar duurzame producten van eigen bodem om verandering van praktijk in de productie substantieel te veranderen.
- De marktinitiatieven die er zijn zich voornamelijk richten op de individuele consument en het potentieel van grote afnemers nog niet wordt ontsloten.
- Gezondheid en duurzame voedselproductie als twee verschillende opgaven worden gezien. In de praktijk overlappen de twee.

We concluderen daarom dat er behoefte is aan een katalysator die:

- Verschillende marktfragen bundelt tot één krachtige impuls met een gedeeld verhaal;
- Hierbij met name focust op de grote afnemers in het systeem: horeca, zorg, catering;
- In staat is de toegevoegde waarde in de markt te vertalen tot marge en toegevoegde waarde bij de boer om op het land te kunnen investeren.

Resultaten tot nu toe

In de afgelopen periode is voortgang geboekt op elk van drie hierboven genoemde punten. Allereerst is de invulling gegeven aan de behoefte voor een gedeeld verhaal met de website <https://detuinvanholland.nl/>

De culinaire historie van de regio functioneert als een inspirator die partners enthousiasmeert om in te stappen en bij te dragen aan een droom voor een 21e - eeuwse Tuin van Holland. Dit resulteert in de droom en intentieverklaring van de Tuin van Holland en in een aantal producten die op praktische wijze handvaten bieden om tot uitvoering te komen.

- Dutch Cuisine en artsen uit het LUMC ontwikkelden de menu criteria van de Tuin van Holland: handvaten voor chefs om met hun menu bij te dragen. In Noordwijk werkt een eerste groep chefs uit hotels en restaurants aan een eerste gezond Tuin van Holland menu van lokale producten met behulp van deze criteria. In de winter staan de eerste 8 menu's hier op de kaart.
- Pioniers uit de akkerbouw en melkveehouderij werken samen om te komen tot aanbodcriteria van de Tuin van Holland. De partners definieerden niet alleen waar een product aan moet voldoen, maar ook hoe de Tuin van Holland moet werken wil het perspectief bieden aan producenten.
- Tot slot de samenwerking rondom Tuin van Holland aanbesteden in bedrijfsrestaurants, ziekenhuizen en bij onderwijsinstellingen. Er is voldoende interesse om in samenwerkingsverband te komen tot een nieuwe vorm van aanbesteding waarbij de inkoop direct instapmogelijkheden biedt aan boeren die de overstap willen maken naar duurzame teelt. De samenwerking heeft potentie om in vervolg op 29 september nader uit te werken.

De aanpak van de Tuin van Holland draagt bij aan de volgende doelstellingen:

De Tuin van Holland ontwikkelt economisch perspectief voor duurzame voedselproductie. Het ondersteunt producenten om in te stappen op de transitie naar een duurzaam voedselsysteem en draagt zo bij aan een verscheidenheid van provinciale doelstellingen waaronder:

- Perspectief voor duurzaam agrarisch ondernemerschap in Zuid-Holland
- Werken aan een gezonde en adaptieve bodem en een natuurlijk systeem
- Verbeteren van de leefomgeving en versterken van biodiversiteit
- Sluiten van grondstofkringlopen
- Verzekeren van voldoende en goed water

